

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

**ОНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ, ФОРМ ТА
МЕТОДІВ НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ
В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ**

Збірник наукових праць

Наукові записки
Рівненського державного гуманітарного університету

Випуск 40

Заснований в 1996 році

Рівне – 2008

ББК 74.20

О - 59

УДК: 37: 371: 372: 373: 374: 376: 378: 379

Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти: Збірник наукових праць.

Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. Випуск 40. — Рівне: РДГУ, 2008. — 176 с.

Збірник наукових праць містить статті з проблем виховання і розвитку особистості в контексті реалізації ідей А.С. Макаренка на сучасному етапі реформування освіти, а також з теорії і методики виховання та навчання учнів і студентів, професійної орієнтації учнівської молоді.

Опубліковані матеріали можуть бути корисними для науковців, учителів, вихователів, практичних працівників освіти, керівників дошкільних і загальноосвітніх навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Пальчевський Степан Сергійович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет).

Заступник головного редактора:

Янцур Микола Сергійович – кандидат педагогічних наук, професор (відповідальний секретар) (Рівненський державний гуманітарний університет).

ЧЛЕНИ РЕДАКЦІЙНОЇ КОЛЕГІЇ:

Бех Іван Дмитрович – доктор психологічних наук, професор, дійсний член АПН України (Інститут проблем виховання АПН України);

Вербець Владислав Володимирович – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Воробійов Анатолій Миколайович – кандидат педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Дем'янчук Анатолій Степанович – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член АНВШ України (Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім. академіка Степана Дем'янчука);

Карпенчук Світлана Григорівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Коваль Ганна Петрівна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Литвиненко Світлана Анатоліївна – доктор педагогічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Лісова Світлана Валеріївна – доктор педагогічних наук, професор, дійсний член АПСН (Міжнародний економіко-гуманітарний університет ім. академіка Степана Дем'янчука);

Малафійк Іван Васильович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет);

Павлютенков Євген Михайлович – доктор педагогічних наук, професор (Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти);

Пасічник Ігор Демидович – доктор психологічних наук, професор (Національний університет “Острозька Академія”);

Поніманська Тамара Іллівна – кандидат педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Савчин Мирослав Васильович – доктор психологічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний інститут ім. Івана Франка);

Терещук Григорій Васильович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПН України (Тернопільський національний педагогічний університет ім. Володимира Гнатюка);

Тищук Віталій Іванович – кандидат педагогічних наук, професор, член-кореспондент АПСН (Рівненський державний гуманітарний університет);

Ямницький Вадим Маркович – доктор психологічних наук, професор (Рівненський державний гуманітарний університет).

Затверджено Вченою радою Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 3 від 31.10.2008р.).

Збірник затверджений ВАК України як наукове фахове видання, в якому можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора і кандидата наук з педагогіки (постанова Президії ВАК України №1-05/7 від 9.06.1999 р. та додаток до постанови ВАК України від 11.10. 2000 р. № 1 – 03/8).

За достовірність фактів, дат, назв і т. п. відповідають автори статей. Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії. Рукописи рецензуються і не повертаються.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31. Рівненський державний гуманітарний університет

ISBN 966 — 7281 — 08 — 10.

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2008

діяльність щодо сприяння формування особистості, в якій учитель виховує власним прикладом значно більше, ніж розповідаючи, яким слід бути учневі. Однак іноді вчитель демонструє власний тип поведінки, протилежний декларованому».[3, 6]

Відносно недавно в роботах Б.Вульфою і Н.Корякіна з'являється термін «духовність як професійна якість учителя». Цей термін відображає олюднену компетентність учителя, яка спрямована на духовне зростання учнів. Одухотвореними стають не лише професійні, а й особисті якості вчителя, його індивідуальні захоплення. Особливо слід підкреслити думку дослідників про те, що духовність педагога – не лише його особистісне надбання, але є й досягненням суспільства, оскільки воно не лише створює умови для розвитку професійної духовності вчителя, а й «експлуатує» духовність учителя на користь світу дитинства. Місія вчителя – залишити себе в іншій людині. Духовність учителя полягає в здатності віддавати свою сердечність, доброту іншим, щоб спроектувати спрямованість смислу життя для підростаючого покоління. У християнському розумінні духовності це називається жертвистістю.

Серед умов, які є вагомими для становлення вчительської духовності Ткачова Т.М. у своєму дисертаційному дослідженні «Розвиток духовності культури особистості вчителя в системі методичної роботи закладів освіти міста», виділяє наступні: задоволення потреби кожного педагога в соціальному визнанні; створення емоційного комфорту й ситуації успіху для кожного; максимальне наближення до прекрасного в усіх його виявленнях (природі, мистецтві, людських стосунках, професійній діяльності); створення умов для прояву творчих здібностей через залучення педагогів до різних видів нерегламентованої діяльності (художня творчість, спілкування та ін.); зарахування вільного часу для задоволення різних духовних потреб учителя в час професійної педагогічної роботи; розширення кола духовного спілкування педагога, що забезпечує залучення до знань, які усвідомлюються через почуття (обмін думками, ідеями, творчими професійними позиціями тощо); практична реалізація принципу персоналізації духовного розвитку вчителів, максимальна варіативність змісту в зоні актуальних духовних ціннісних орієнтацій учителя. [4]

Таким чином, сучасний педагог виступає не тільки як носій вироблених людством і конкретним народом кращих духовних надбань, а в першу чергу він є суб'єктом створення соціокультурного простору, де педагог має самовизначитись та реалізувати власну життєву програму, а також допомогти визначити програму духовного життя своїм вихованцям.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закони України «Про вищу освіту» від 20.12.2006. – <http://www.rada.kiev.ua>
2. Закони України «Про освіту» від 19.12.2006. - <http://www.rada.kiev.ua>
3. Кремень В. Сучасні цивілізаційні зміни і нові вимоги до вчителя // Голос України. Газета Верховної Ради України. – 2006. - №130 (3880). – С.5-6
4. Ткачова Т.М. Розвиток духовної культури особистості вчителя в системі методичної роботи закладів освіти міста: Дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04/Луганський Національний педагогічний університет ім. Т.Шевченка. – Л., 2004. - 196 с.
5. Черніков С.Я. Виховання духовності особистості вчителя в теорії і практиці вітчизняної педагогіки (кін. ХІХ – поч. ХХст.). Автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01 / Луганський державний педагогічний університет ім. Т.Шевченка. – Л., 2003. - 20 с.
6. Михайлов Ф.Т. Философия образования: ее реальность и перспективы // Вопросы философии. – 1999. - №8. – С. 110-111

Резюме. В статті розглядається проблема і необхідність формування в наше время духовної особистості учителя-педагога. Розкривається сутність понять «духовність», «духовність особистості учителя», «духовність як професійне якість учителя»; виділяються саме головні ціннісні орієнтири учителя як духовної особистості, якості та умови, які сприяють становленню вчительської духовності.

Ключевые слова: духовность, духовность учителя, духовная личность учителя, учитель как духовная личность.

The summary. The present article deals with the problem and necessity in forming the spiritual personality of a teacher nowadays. The essence of notions “spirituality”, “spirituality of a teacher’s personality”, “spirituality as a professional quality of a teacher” is revealed; the most valuable directions of a teacher as a spiritual personality, qualities and conditions which promote the formation of teacher’s spirituality are indicated in the article.

Key words: spirituality, spirituality of a teacher, spiritual personality of a teacher, teacher as a spiritual personality.

Одержано редакцією 12.09.2008.

ВИХОВАННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В КОНТЕКСТІ ТВОРЧОГО ШЛЯХУ ВОЛОДИМИРА ІВАСЮКА

Резюме. В статті розкриваються шляхи виховання студентської молоді на прикладі життєвого і творчого шляху В. Івасюка.

Ключові слова: Володимир Івасюк, український композитор, студентська молодь, виховання.

Ознайомлення студентів з видатними особистостями рідного краю складає основу патріотичного виховання, пробуджує почуття глибокої поваги та гордості за своїх земляків, наповнює душі яскравим світлом добра і краси. Процес відродження національної культури повертає сьогодні незаслужено призабуті імена, серед яких і Володимир Івасюк - молодий талановитий композитор, творчість якого є вагомим вкладом у розвиток популярної української естрадної пісні. Твори цього талановитого композитора широко відомі не тільки в Україні, але й за її межами. Залишивши неповторні пісні, одна з яких „Червона рута” - облетіла увесь світ. Він - один із фундаторів сучасної української естради, той, чий пісні співає народ. А ще - улюбленець наших кращих виконавців. Недарма ж Софія Ротару сказала: „Творче спілкування з Володимиром Івасюком було святом для виконавців його пісень і я зазнала того свята” [1, 12].

Творчість Софії Ротару і Володимира Івасюка, як зазначає Василь Зінкевич, було унікальне явище в нашій естраді - такий сплав двох потужних творчих особистостей. Він писав для неї пісні її голосом, і вона співала голосом Володі Івасюка. [1, 12]

У березні 2009 року популярному українському композитору, життя якого вважається символом страдницької долі України, виповнилося б 60. А згорів він тридцятилітнім у полум'ї зорі свого яскравого таланту. І стільки ж, майже 30 років його немає серед нас. Така віддаль, як зазначає композитор із Дрогобича Олександр Опанасик [3, 30], дає нам можливість краще усвідомити роль і місце композитора в розвитку української культури. За цей час ім'я Володимира Івасюка стало відомим українцям усіх континентів, його пісні були й залишаються невід'ємною часткою духовного життя, вони увійшли в наш побут, стали виразниками національного менталітету, символом української естрадної пісні.

Проведене опитування серед студентів не музичних спеціальностей, зокрема педагогічного факультету Рівненського державного гуманітарного університету показало, що лише 5% студентів чули ім'я Володимира Івасюка. Деякі знали, що він композитор, автор пісні „Червона рута” та ін., деякі відомості з його біографії, зокрема загадкову смерть.

Пісню „Червона рута” чули більше студентів - (20% опитаних), хоча більшість з них не знають, що написав її В. Івасюк. Студентам музичних спеціальностей більше відоме ім'я Володимира Івасюка. В репертуарі деяких з них є пісні композитора, проте і вони не обізнані зі сторінками життя і творчості видатного композитора.

Досить дивно, що й старше покоління - ровесники В. Івасюка і очевидці творчого періоду композитора, покоління, яке зростало на його пісенній творчості, співало його пісні, майже не знайоме зі сторінками його біографії, життєвого і творчого шляху молодого талановитого композитора і поета, який мав диплом з медицини, ще й досі не розкритої загадки його смерті. Причиною цього була мовчанка, що панувала навколо імені Володимира Івасюка, яка тривала майже до 90-х років ХХ століття. На сторінках журналів „Українська культура”, „Мистецтво та освіта”, „Музика” та ін. в основному окремі публікації про В. Івасюка присвячені ювілейним датам - 40-річчя та 50-ти річчя з дня народження. Проте перші спогади, які довго були невідомі широкому загалу нашого суспільства прозвучали у пресі до 50-річчя з дня народження композитора. Це спогади Василя Зінкевича [1], Степана Пуша [4] та ін..

Готуючись до відзначення 60-ти річчя з дня народження композитора і 30-ти річчя його смерті, відкриваються досить цікаві сторінки з його життєвого і творчого шляху. Як донести це до молодих сердець, як зацікавити молоде покоління творчістю людини, яка будучи майже в такому ж віці, як і вони, в далеко несприятливих для нього умовах змогла стільки зробити, що стала улюбленцем України і світу?

Значним відкриттям для студентів педагогічного факультету був концерт „Пісня буде поміж нас”, в якому звучали пісні В. Івасюка і окремі сторінки з його життєвого і творчого шляху. Ми намагалися залучити до концертної програми і студентів музичних спеціальностей, зокрема естрадного співу. Завершувався концерт „Червоною рудою”, яку підхопив весь зал. Співали стоячи, аплодували. Це свідчило про те, що були затронуті душі молодих людей. Особливо це проявилось у тих виховних заходах, які проходили безпосередньо в День народження композитора в групах. Обладнана аудиторія з портретом і квітами. Звучать мелодії Івасюкових пісень. У заході брали активну участь самі студенти, які зачитували сторінки з життя і творчості видатного композитора, спогади рідних, друзів. Вони детальніше познайомилися з біографією В. Івасюка, що народився він в сім'ї письменника та учительки. Чотирирічним вже грав в дитячому оркестрі народних інструментів, в 5 років поступив в музичну школу. Розповідають про його шкільні успіхи і перші удари долі ще в зовсім юні роки, його шлях боротьби за своє майбутнє.

Людина видатного таланту, сильної волі, величезного працелюбства долає надзвичайно великі труднощі, досягає значних успіхів, пише прекрасні пісні, одержує перші премії. Він автор ста семи пісень, п'ятдесяти трьох інструментальних творів, музики до кількох спектаклів. Був професійним медиком, чудово грав на фортепіано, віолончелі, гітарі. Майстерно виконував свої пісні. Мав художній талант, був неординарним живописцем.

Він один з основоположників української естрадної музики. Якби Володя обмежився лише „Червоною рудою” і „Водограєм” та іншими чарівними піснями, які просто змусили українців підняти голови і гордитися собою, то й за це йому складала б пошану. Але не був би він Івасюком, якби зупинився на досягнутому.

Його „Червона рута” за підсумком 1971 року визнана найкращою піснею в СРСР. Він разом з Василем Зінкевичем і Назарієм Яремчуком співав її на заключному концерті першого телефестивалю „Пісня - 71”. У цьому ж році знімається перший музичний фільм „Червона рута”, у якому головні ролі виконували Софія Ротару та Василь Зінкевич.

У 1972 році на Чернівецькому телебаченні відбувається прем'єра пісні „Балада про дві скрипки”, яку виконує Софія Ротару. Пісня „Водограй” перемагає в телевізійному конкурсі „Алло, ми шукаємо таланти!” та фестивалі „Пісня - 72”. Життя, здавалося б, піднімає його на вершину успіху. У 1973 році закінчує Львівський медичний інститут, вступає в аспірантуру. У 1974 році в складі радянської делегації їде на міжнародний пісенний конкурс „Сопот - 74”, на якому Софія Ротару перемагає з його піснею „Водограй”. У цьому ж році розпочинає навчання на композиторському відділенні Львівської консерваторії. Багато і плідно працює. Бере участь у конкурсах. У 1977 році Софія Ротару з піснею В. Івасюка „У долі своя весна” перемагає на фестивалі „Сопот - 77”. Виходить платівка-гігант „Пісні Володимира Івасюка співає Софія Ротару”. Виходить збірка пісень „Моя пісня”.

В 1978 році – перемога на Всесоюзному конкурсі композиторів-студентів консерваторії у Москві.

У квітні 1979 році – член журі першого республіканського конкурсу артистів естради.

І 24 квітня 1979 року за телефонним викликом їде з дому й більше не повертається. 18 травня його тіло випадково знаходять у Брюховецькому лісі під Львовом.

22 травня 1979 році похорон Володимира Івасюка на Личаківському цвинтарі у Львові, що вилився у масову акцію протесту проти влади. З цього часу на творчість композитора накладено заборону. І лише 1989 році відновлюється інтерес до Володимира Івасюка. „Червона рута” стає назвою однойменного фестивалю.

В 1994 році, 2 березня президент України Леонід Кравчук підписує Указ про присудження посмертно Володимирі Івасюку Державної премії України ім. Т.Г. Шевченка. В 1998 році відбувся концерт „Володимир Івасюк. Повернення”. 4 березня 1999 року (50-ти річчя з дня народження) відкриття у Чернівцях Меморіального музею Володимира Івасюка.

У 2001 році на V Ювілейній Церемонії нагородження лауреатів Всеукраїнської премії у галузі музики та масових видовищ „Золота Жар-птиця” Володимира Івасюка нагороджено у номінації „За внесок у розвиток музичної культури України ХХ століття”.

З 2003 року зростає зацікавленість творчістю композитора серед молоді – вихід компакт-диску „Наш Івасюк” у виконанні Тараса Чубая та групи „Плач Єремії”.

У пресі і телебаченні з'являються цікаві матеріали з життя і трагічної загибелі композитора. Хоча загадка його смерті не розкрита й досі.

Проведені заходи посилюють інтерес студентської молоді до творчості В.Івасюка. Вони стали ділитися тією інформацією, яка появлялась в засобах масової інформації.

І яким би не був швидкоплинним час, ми будемо постійно звертатися до Володиних пісень, тому що це справжня творча істина, вона завжди буде кликати - не тільки в урочі дні, ювілейні дати, а, власне, кожного трудового нашого дня.

Володимир Івасюк, написавши свою „Червону руту”, сказав від імені часу і від імені, безперечно, свого народу. Сказав молоді голосом. Його пісні розлетілися по всьому світу, тому що було досить яскраво і конкретно сказано молодою людиною про нинішній час. Він дав урок сучасникам, молоді, як слід берегти своє і як не слід потрапляти під оте хвилине запаморочення. І він завжди стояв на тій позиції, що не потрібно ходити за тридцять земель шукати чужого, а потрібно шукати тут, біля свого першоджерела. І бути достойним його.

Саме це, на нашу думку, є актуальним у становленні і вихованні сучасної молоді.

ЛІТЕРАТУРА

1. Зінкевич Василь. Завжди у часі. // Українська культура. – 1999. - № 4. – С. 12-13.
2. Моторна Оксана. „Пісня буде поміж нас!...” (вечір-присвята пам'яті Володимира Івасюка). // Мистецтво та освіта. – 2006. - № 2. – С. 27-30.
3. Опанасик Олександр. Відомий і невідомий Володимир Івасюк. // Мистецтво та освіта. – 1999. - № 4. – С. 30.
4. Пуш Степан. Червона рута цвістиме вічно. // Українська культура. – 2004. - № 2-3. – С. 12-14.
5. Рибчинський Юрій. Про Володимира Івасюка. // Музика. – 1989. - № 4. – С. 25-26.

Резюме. В статтє раскрываються пути воспитания студентческой молодёжи на примере жизненного и творческого пути В. Ивасюка.

Ключевые слова: Владимир Ивасюк, украинский композитор, студенческая молодёжь, воспитание.

Summary. The ways of education of students' youth on the example way of life of Volodymyr Ivasuk's creative and living way of life are studied in this article.

Key words: Volodymyr Ivasyk, Ukrainian composer, students' youth, education.

Одержано редакцією 10.09.2008.

УДК: 372. 01

М.Й. ТЕПЛА

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	3
ПРИВІТАННЯ УЧАСНИКАМ КОНФЕРЕНЦІЇ	4
<i>Малафійк І.В.</i> Антон Семенович Макаренко і педагогічне мислення.	7
<i>Пашко Л.Ф.</i> Педагогічне мислення сучасного вчителя в контексті філософського світогляду А.С. Макаренка.	9
<i>Фролов А.А.</i> Социально-педагогическое мышление А.С.Макаренко: базовые понятия педагогики, их структура.	12
<i>Семенюк-Іванюк Л.Ю.</i> Ідеї розвитку педагогічної логіки А.С. Макаренка в умовах сучасних педагогічних інтерпретацій.	14
<i>Терешко Л.В.</i> Проблема соціально-педагогічної технології у педагогічній спадщині А.С.Макаренка.	19
<i>Нечипорук Л.І.</i> Ідеї синтетичної педагогіки А. С. Макаренка в контексті ноосферної освіти.	21
<i>Колесніков С.А.</i> Спільна робота сім'ї та школи з формування музичної культури молодших школярів у світлі педагогічної концепції А.С. Макаренка.	24
<i>Симоненко Л.І.</i> Соціальний захист дітей та молоді в аспекті теоретико-методичної спадщини А.С. Макаренка.	27
<i>Малафійк І.В.</i> Розвиток знання - провідна ідея сучасної дидактики.	29
<i>Колос Ю.З.</i> Педагогічне мислення викладача вищої школи в контексті формування інформаційно-технологічної компетентності студентів.	39
<i>Тимошук Л.В.</i> Формування досвіду емоційно-чуттєвого ставлення до світу у педагогічній спадщині А.С. Макаренка.	41
<i>Илалтдинова Е.Ю.</i> Официальная педагогика и общественно-педагогическая инициатива как факторы развития педагогической теории (постановка проблемы).	44
<i>Яковенко К.Ю.</i> Формування педагогічного мислення майбутніх соціальних педагогів у процесі вирішення педагогічних ситуацій у роботі з обдарованими учнями у загальноосвітніх навчально-виховних закладах.	46
<i>Крат І.В.</i> Школа і освіта на Волині напередодні створення Едукаційної комісії (1773 р.).	47
<i>Джеджерера О.В.</i> Громадські об'єднання як засіб творчої активізації студентів.	51
<i>Джеджерера К.В.</i> Комунікативний потенціал громадських студентських об'єднань.	55
<i>Останчук М. В.</i> Цілісне мислення при розвивальному навчанні.	60
<i>Єфремов С.В.</i> Інтеграція у змісті професійно спрямованої науково-дослідної роботи студентів у вищих навчальних закладах України у другій половині ХХ століття.	65
<i>Оксенюк О.В.</i> Формування національних цінностей в учнів у контексті сучасного педагогічного мислення.	69
<i>Борисюк Л.Р.</i> Наукові принципи роботи педагога з обдарованими дітьми.	72
<i>Шокало А.В.</i> Практичний досвід формування сучасної мовної освіти у Франції.	75
<i>Галатюк Ю.М.</i> Теоретичні й методичні аспекти формування інтелектуальних умінь у контексті навчально-пізнавальної діяльності.	78
<i>Онопрієнко О. В.</i> Проектна діяльність як інтегративна модель навчальної діяльності молодших школярів.	84
<i>Щербаківа К.Й., Зайцева Л.І.</i> Сучасні підходи до навчання старших дошкільників розв'язання арифметичних задач.	87
<i>Юринець О.</i> Формування педагогічної відповідальності студентів коледжу.	90
<i>Пелех Ю.В.</i> Формування ціннісно-сислової готовності майбутнього педагога до професійної діяльності.	94
<i>Тадєєва М.І.</i> Історико – педагогічний досвід становлення іншомовної освіти в Росії та Україні (XVIII – XIX століття).	97
<i>Петрук Л.П.</i> Місце та роль риторики у формуванні мисленнєво-мовленнєвої культури фахівців гуманітарного профілю.	100
<i>Винар В.П.</i> Формування творчого мислення майбутніх вчителів початкової школи як передумова розвитку творчого потенціалу особистості.	103
<i>Свіриць К.О.</i> Формування мовленнєвої готовності старших дошкільників до школи у контексті сучасного педагогічного мислення.	105
<i>Тадєєв П.О.</i> Різні підходи до поняття «обдарованість» в психолого-педагогічній науці США.	109
<i>Бордюк М.А.</i> Парадигма вивчення природознавства студентами гуманітарних спеціальностей вищих навчальних закладів в умовах нового інформаційного простору.	113
<i>Яницур М.С., Єзерська Н.Р., Зброжек Д.Г.</i> Підготовленість майбутніх вчителів до профорієнтаційної роботи в загальноосвітніх навчальних закладах.	115
<i>Цимбалару А.Д.</i> Семантика понятійного апарату проблеми педагогічного проектування.	121
<i>Дичківська І.М.</i> Інноваційна педагогічна діяльність як чинник розвитку освітніх систем.	127

Косарева О.І. Роль стилів сімейного виховання у виникненні конфліктної поведінки в дошкільному віці.	132
Щербакова Н.М. До вивчення особливостей пізнавальної самостійності учнів 7-9 класів.	136
Забута Т.В. Дитяче самоврядування в педагогічній теорії та практиці: ретроспективний огляд.	140
Мельничук Л.В. Соціальний розвиток молодших школярів у світлі педагогічного досвіду А.С. Макаренка.	147
Трофимчук О.І. Етнопедагогічні основи у вихованні музикантів-інструменталістів.	150
Михайлова Л.І. Проблема моральної свідомості у педагогічній спадщині К.Д. Ушинського.	153
Примак О.П. Формування в учнів початкової школи уміння вчитися в процесі вивчення табличних випадків арифметичних дій.	157
Марко В.Ю. Поняття духовності сучасного вчителя.	163
Фарина Н.П. Виховання студентської молоді в контексті творчого шляху Володимира Івасюка.	166
Тепла М.Й. Психолого-педагогічні особливості спілкування та спільної діяльності дошкільника з дорослими та однолітками.	168
Відомості про авторів.	172

Наукове видання

ОНОВЛЕННЯ ЗМІСТУ, ФОРМ ТА МЕТОДІВ НАВЧАННЯ І ВИХОВАННЯ В ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ

Збірник наукових праць

Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету

Випуск 40

Заснований у 1996 р.

Відповідальний редактор збірника Малафіїк І.В.
Відповідальний за підготовку збірника до видання Янцур М.С.
Технічний редактор Кравчук В.Ю.
Комп'ютерна верстка Хильчук Т.К.

Здано до набору 15.09.2008 р. Підписано до друку 31.10.2008 р.
Формат 60x84 1/8. Папір офсетний № 1. Гарнітура Times New Roman. Друк різнографічний.
Ум. друк. арк. 26,2. Обл. вид. арк. 26,7. Замовлення № 69/1. Наклад 300.

Адреса редакції: 33028 м. Рівне, вул. Остафова, 31
Рівненський державний гуманітарний університет, кафедра професійної педагогіки і
трудової підготовки (к. 98, тел. 22-11-18)

Віддруковано в редакційно-видавничому відділі
Рівненського державного гуманітарного університету
33028 м. Рівне, вул. С.Бандери, 12, тел. 26-48-83

О – 59 **Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах
освіти: Збірник наукових праць. Наукові записки Рівненського
державного гуманітарного університету. Випуск 40.— Рівне: РДГУ, 2008.
— 176 с.**

ISBN 966 — 7281 — 08 — 10.

Збірник наукових праць містить статті з проблем виховання і розвитку особистості в контексті реалізації ідей А.С. Макаренка на сучасному етапі реформування освіти, а також з теорії і методики виховання та навчання учнів і студентів, професійної орієнтації учнівської молоді.

Опубліковані матеріали можуть бути корисними для науковців, учителів, вихователів, практичних працівників освіти, керівників дошкільних і загальноосвітніх навчальних закладів, викладачів та студентів вищих педагогічних навчальних закладів.

УДК: 37: 371: 372: 373: 374: 376: 378: 379

ББК 74.20